

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้า ผู้วิจัยได้พบว่า มีผู้ให้วิธีการและแนวความคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนไวยากรณ์ ๆ กัน มีทั้งในเอกสาร ตำรา และงานวิจัย จึงขอแบ่งการค้นคว้า ออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- ๑. เอกสาร ตำรา และคู่มือการสอนเขียน
- ๒. งานวิจัย เกี่ยวกับการสอนเขียน

เอกสาร ตำรา และคู่มือการสอนเขียน

การเขียน เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญในการสอนภาษาไทย กอ สวัสดิ์พาณิชย์^๑ กล่าวถึงการสอนภาษาว่า การสอนภาษาไม่ว่าภาษาใด ๆ เป็นการสอนทักษะ ซึ่งควรดำเนินการตามขั้นดังนี้

- ๑. ปลูกฝังทักษะที่จำเป็น คือ พิจารณาว่า ควรสอนทักษะอะไรแก่นักเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับความรู้ของเด็กในแต่ละระดับ
- ๒. ฝึกให้เกิดทักษะ โดยการเตรียมแบบฝึกหัดให้รอบคอบ ควรจะเป็นแบบฝึกหัดสั้น ๆ แต่ฝึกบ่อย ๆ ในสถานที่ต่าง ๆ กัน เช่นในกระดานดำ สมุด และควรมีการประเมินผลด้วย
- ๓. การจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กใช้ทักษะอย่างกว้างขวาง

^๑ กอ สวัสดิ์พาณิชย์, ดร. "แนวการสอนภาษาไทย," คู่มือภาษาไทย (เอกสารนิเทศการศึกษา กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๔) หน้า ๑ - ๑๕.

๔. การแก้ไขข้อบกพร่อง ครูต้องรู้ข้อบกพร่องของเด็กเป็นรายบุคคล และเมื่อแก้ไขแล้ว ควรมีการประเมินผลว่าดีขึ้นหรือไม่

สำหรับการสอนเขียน ญูญแจ ๔ ดอก ที่จะนำไปสู่ประจักษ์ความสำเร็จ คือ

๑. ขั้นสอนทักษะเบื้องต้น เช่น การวางโครงเรื่อง หาเนื้อเรื่อง หาหลักฐานประกอบเนื้อเรื่อง และการเรียบเรียงเนื้อเรื่องให้น่าสนใจ

๒. ขั้นฝึกใช้ทักษะ ด้วยการฝึกพร้อมกันเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล ตามแนวที่ถนัด

๓. ขั้นจัดประสบการณ์ เพื่อให้ได้ทักษะเพิ่มเติม เช่น ออกหนังสือพิมพ์ บันทึกประจำวัน ศึกษารวบรวมสำนวนที่ดี

๔. ขั้นแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งฝึก และเลือกเรื่องตัวอย่างมาวิจารณ์ ยุพา สังศิริ^๒ ให้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับกลวิธีในการสอนเขียนไว้ว่า ในการสอนเขียนนั้น กลวิธีสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด อาจารย์ภาษาไทยที่เข้าห้องสอนชั่วโมงแรก แล้วสั่งให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่องนั้น เรื่องนี้ทันที มิได้เป็นผู้สอนการเขียน แต่เป็นผู้สั่งให้ทำ และผู้จับผิดตอนตรวจแก้เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๒ยุพา สังศิริ, "การสอนการเขียน," คู่มือภาษาไทยเล่ม ๓

(เอกสาร นิเทศการศึกษา กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๒) หน้า ๓๘๒ - ๓๘๓ .

ความจริงการสอนเขียนก็เช่นเดียวกับการสอนวิชาคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์
 ต้องอธิบายให้เข้าใจ ต้องแนะนำและพิสูจน์ให้เห็นจริงเสียก่อน จนนักเรียนเกิดความ
 เข้าใจ เห็นแนวทาง เห็นวิธีการ แล้วจึงให้นักเรียนลงมือทำการปฏิบัติ
 ครั้งแรก ๆ นักเรียนยังขาดความชำนาญย่อมมีขอบกพร่อง ครู อาจารย์
 เป็นผู้ชี้แจงให้นักเรียนเห็นขอบกพร่องนั้นแล้ว ช่วยหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
 การสอนเขียนนั้น ควรเริ่มสอนตามลำดับ ชั้น ตั้งแต่สอนให้สะกดถูก เรียบเรียง
 ถ้อยคำ สื่อความหมายได้ รู้จักแบ่งวรรคตอน สามารถแสดงความรู้ ความรู้สึก
 นึกคิด เรียบเรียงออกมาเป็นภาษาเขียน ให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามที่ตนต้องการ
 ให้รู้จักเทคนิคเฉพาะในการเขียนเรื่องประเภทต่าง ๆ และในขั้นสุดท้าย ต้องสอน
 ให้รู้จักพัฒนาภาษาเขียนของตนเอง สำหรับในระดับวิทยาลัยครู ควรวางความมุ่ง
 หมายไว้ว่า ถ้านักเรียนเรียนสำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษแล้ว อย่างน้อย
 นักเรียนควรสะกดให้ถูก เขียนเพื่อสื่อความหมายได้ แบ่งวรรคตอนเป็น พอที่ผู้อ่าน
 อานแล้ว จะไม่เข้าใจไขว่เขว รู้จักแสดงออกซึ่งความรู้ความคิดของตนเองอย่าง
 มีระเบียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตามที่ตนเขียน

ปรีชา ช่างขวัญยืน^๑ กล่าวถึงขบวนการแห่งการเขียนว่า แบ่งออกได้
 เป็นสี่ขั้น คือ คิดให้เขาจุดแล้วจัดระเบียบความคิดใหม่มีความกระชับในเรื่องที่คิด
 และขั้นสุดท้าย คือ แสดงความคิดอย่างแจ่มแจ้ง ขั้นตอนทั้งสี่นี้ เมื่อรวมกันแล้วจะ
 เป็นความคิด ครั้งหนึ่ง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในงานเขียน เมื่อเราวิเคราะห์งานเขียน
 ใด ๆ เราจะได้พบลักษณะความคิดทั้งสี่ขั้น ซึ่งควรใช้เป็นหลักยึดในการเขียน

^๑ปรีชา ช่างขวัญยืน, พื้นฐานการใช้ภาษา (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
 ๒๕๑๙) หน้า ๑๐๐.

ศรีเฉลิม สุขประยูร^๑ แนะนำทางการเขียนไว้ว่า ก่อนที่จะเริ่มเขียน ควรใช้เวลาคิดเสียก่อนว่าจะเขียนอะไร แล้วจึงเรียบเรียงสาระความคิดออกมา เป็นถ้อยคำโดยจัดลำดับความคิดนั้นว่า อะไรมาก่อนหลัง แล้วเขียนเป็นแผนไว้ก่อน จึงลงมือเขียนอย่างสมบูรณ์ ความคิดที่จะนำมาเขียนนั้น ได้มาจากหลายทาง เช่น จากประสบการณ์ จากการอ่านหนังสือ การฟังวิทยุ และจากประสบการณ์ของผู้อื่น เมื่อใดความคิดแล้วนำมาจดบันทึกไว้เป็นข้อ ๆ แยกประเภท เพื่อนำมาเรียงลำดับ ความคิดให้เข้าที่ แล้วจึงลงมือเขียนโดยใช้เทคนิคในการเริ่มต้นในน่าสนใจ การเรียงลำดับดำเนินเรื่อง เพื่อบรรจุความคิดให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และการลงท้ายที่ดี

มังกร ชัยชนะคารา^๒ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอนอ่านและเขียนว่า ทักษะทางภาษานั้น อาจแยกอย่างกว้าง ๆ ได้ สองอย่างคือ ทักษะทางรับเข้า คือ การอ่านและการฟัง และทักษะทางการแสดงออก คือ การพูดและการเขียน ทักษะทั้งสองอย่างนี้ เป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยมีความคิดและสติปัญญาเป็นแกนกลาง ความคิดและสติปัญญานั้น เป็นสิ่งที่จะแก้ไขและปรับปรุงได้ยาก แต่ทำได้และเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนวิชาอื่น ๆ ประกอบควยอย่างมาก แต่เรื่อง การอ่าน การฟัง การพูด และการเขียนนั้น ต้องยกให้เป็นหน้าที่ของครูสอน ภาษาไทย มากกว่าครูสอนวิชาอื่น ๆ หนทางที่จะได้ทักษะทางภาษามากก็โดยการฝึกฝน ในการสอนเขียน นั้น ครูผู้สอนจะต้องตระหนักถึง ข้อเท็จจริงสามประการ คือ ประการแรก การอ่านและการเขียนนั้นเป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกัน ประการที่สอง เราจะส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนได้ก็โดยการฝึกฝน หรือให้นักเรียนได้มีโอกาสทำแบบฝึกหัดมาก ๆ ประการที่สาม ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางการแสดงออก แบบใด ๆ ก็ตาม จะต้องมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

^๑ศรีเฉลิม (ช่างขวัญ) , ห้องเรียนเขียนเรื่อง (กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, ๒๕๑๔) หน้า ๑ - ๒๕.

^๒มังกร ชัยชนะคารา, ความเห็นเรื่องการสอนอ่านและการสอนเขียน (แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔).

สิทธา พินิจภูวคณ^๖ กล่าวถึงหลักทั่วไปของการเขียนว่า การเขียนต้องเริ่ม
 ด้วยการสำรวจตนเอง กล่าวคือ สำรวจความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง เช่น
 ความคิดเห็นที่มีต่อสังคม ต่อสถานที่ ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อความคิดเห็นของผู้อื่น
 การสำรวจตนเองนี้ นับเป็นงานขั้นที่ ๑ งานขั้นที่ ๒ คือ การถ่ายทอดความคิดและ
 ความรู้สึกไปสู่ผู้อ่าน ขั้นที่ ๑ คือ การคิด ส่วนขั้นที่ ๒ คือ การเขียน ทั้งสองขั้นนี้
 จะแยกจากกันมิได้ ผู้เขียน ควรเริ่มต้นด้วยการคิดถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเองก่อน เช่น
 คิดว่า สมาชิกในครอบครัวของตนคือใคร มีความหมายต่อตนอย่างไร ต่อจากนั้นจึง
 คอยคิดไปถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวออกไปตามลำดับ เช่น คิดว่าเพื่อนของตนเป็นอย่างไร
 ตนจะได้รับอะไรบางอย่างจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ความคิดที่มีต่อศาสนา การเมือง
 ความรัก การแต่งงาน การกีฬา งานอดิเรก ฯลฯ เป็นอย่างไร ถ้าไม่มีความเห็น
 ต่อสิ่งเหล่านี้เลย ควรคิดต่อไปว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และเมื่อใดสำรวจตนเองว่า
 มีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องต่าง ๆ แล้ว ขั้นต่อมา ต้องพิจารณาว่า มีจุดมุ่งหมาย
 อยากรู้ที่กล่าวถึงเรื่องนั้น ๆ อยา่งน้อย ๆ การเขียนทุกชนิดจะต้องมีจุดมุ่งหมาย
 อย่างหนึ่ง คือ การถ่ายทอดความคิดและความรู้สึก

^๖ สิทธา พินิจภูวคณ และคณะ "หลักทั่วไปของการเขียน," การเขียน
 (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๖) หน้า ๑ .

เปลื้อง ณ นคร กล่าววาท^๑ หลักสำคัญยิ่งของการเขียนหนังสือ คือ ความพิถีพิถัน ซึ่งมีอยู่สองอย่าง คือ พิถีพิถันในการคิด และพิถีพิถันในการเขียน การเขียนเป็นการแสดงความคิด ความรู้สึก และความรู้ให้ผู้อ่านทราบ ผู้ที่จะเขียนหนังสือได้ดี จะต้องเป็นผู้รู้จักค่ามาก ผู้ที่เริ่มฝึกหัดเขียนควรหมั่นอ่านวรรณกรรมของนักประพันธ์ที่คนนิยม เพื่อสังเกตวิธีการใช้คำ แล้วนำมาเป็นตัวอย่างในการเขียนของตน

อัมพร สุขเกษม^๒ ได้เสนอสูตรเขียนหนังสือสำหรับครูที่จะใช้ปรับปรุงตัวครูเองในการเขียน ความเรียงร้อยแก้วที่ครูต้องการใช้เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ความคิดของตน โดยเสนอแนะว่า งานเขียนที่จะ ทำให้ผู้ฟังสนุกและสนใจอ่านนั้น วิธีที่ดีที่สุดคือ นึกอย่างไร่อยากจะพูดอย่างไรก็เขียนเล่าไปทันที เมื่อเขียนโคจรตามต้องการแล้ว ควรอ่านทบทวนข้อความที่เขียนไว้สักสองหรือสามครั้ง หากยังไม่พอใจก็ให้ตัดต่อเพิ่มเติมแทรกข้อความ จักคล้ายกับเรื่องเสียใหม่ แกะไขส่วนแล้วลงมือเขียนใหม่ด้วยความตั้งใจ และขั้นสุดท้ายคือ ตรวจสอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ถ้ามีการเขียนหนังสือผิด เขียนตก ก็แก้ไขได้โดยไม่ต้องเขียนใหม่ทั้งหมด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑เปลื้อง ณ นคร, คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์
(พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔) หน้า ๑ - ๑๓ .

^๒อัมพร สุขเกษม, "สูตรเขียนหนังสือ ประถมศึกษา
(ฉบับที่ ๑ สิงหาคม, ๒๕๑๖) หน้า ๑๘ - ๒๐ .

บุญนำ บุญเสร์ฐ^๑ กล่าวถึงการสอนเขียนในชั้นมัธยมศึกษาว่า การสอนเขียนหรือฝึกทักษะเขียนนี้ ควรสอนให้สัมพันธ์กับทักษะในการฟัง พูดและอ่าน การสอนเขียนเรียงความถือกันว่าเป็นวิชาที่สอนยากที่สุด จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยทักษะและวิชาอื่น ๆ ประกอบ ในการสอนเขียนเรียงความ ครูควรตั้งวัตถุประสงค์ให้แน่นอนว่า ต้องการให้เกิดผลประการใดแก่นักเรียน เพราะเวลาสอนครูมักใช้วิธีปฏิบัติเช่นเดียวกับเวลาสอบ คือ ให้แต่หัวข้อเรื่อง นักเรียนต้องคิดแต่งเองภายในเวลาที่กำหนด และเขียนให้มีขนาดยาวตามที่ครูต้องการ การสอนเขียนเรียงความในระยะต้นครูไม่ควรกำหนดขนาดของเรียงความ การเลือกเรื่องให้นักเรียนเขียน ก็ควรทำอย่างรอบคอบที่สุด หัวข้อเรื่องไม่ควรกว้างจนเกินไป ควรให้สอดคล้องกับความถนัด ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน ครูควรแนะนำให้นักเรียนเขียนคำนำโดยใช้ความคิด ซึ่งเป็นของตนเอง ไม่ซ้ำแบบกับผู้อื่น ในการฝึกอาจให้นักเรียนหัดเขียนแต่เฉพาะคำนำก็ได้ แลวนำมาวิจารณ์ว่า ใครเขียนได้ดีที่สุด ต่อจากการฝึกเขียนคำนำ ก็ควรฝึกเขียนคำเนินเรื่อง และสุดท้ายคือบทสรุป ซึ่งต้องเขียนสรุปให้ได้สาระสำคัญตรงตามความมุ่งหมายของเรื่องที่เขียน ครูควรให้เด็กได้เข้าใจว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกทักษะเขียนทุกชนิด มีใช้เพื่อให้อ่าน หรือเขียนเพราะต้องการคะแนน แต่เป็นการเขียนเพื่อให้เห็นความสามารถของผู้เขียนว่าเขียนเป็นหรือไม่ มีความคล่องในการเขียนมากน้อยเพียงใด

^๑บุญนำ บุญเสร์ฐ, " การสอนเขียนในชั้นมัธยมศึกษา, " คู่มือครู-
 วิชาภาษาไทย (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒) หน้า ๔๖-๕๑.

เขียนสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือสังคมได้สักเพียงไหน เขียนให้ใครอ่าน นานาน หรือน่าสนใจตามที่ผู้เขียนต้องการหรือไม่

สุจิต เพ็ชรขอม^{๑๐} ให้อธิบายแนวทางการเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชาเรียง-
ความว่า ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการเขียนเรียงความและให้มีโอกาส
ได้เขียนเรียงความประเภทต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน โดยฝึกฝนเสมอ ๆ
ทั้งภายในเวลาที่กำหนดให้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ควรให้นักเรียนมีโอกาสเลือก
เรื่องที่จะเขียนตามสมควร และเพื่อให้การสอนเรียงความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นักเรียน
ควรมีโอกาสวางแผนร่วมกับครูว่า ในภาคหนึ่ง ๆ จะเขียนเรียงความประเภทใดและ
เรื่องใบบาง ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ ครูควรจะได้วางแผนการสอนอย่างละเอียดควรมี
การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอนและวัดผลอย่างไร

ครูเกา^{๑๑} ให้อธิบายข้อคิดสำหรับผู้ที่คิดไม่ออกว่าจะสอนเรียงความอย่างไรว่า ครู
ผู้สอนวิชาภาษาไทยแก่มักมีข้อบกพร่องตรงกันอยู่คือ นักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้ สาเหตุ
ใหญ่ที่นักเรียนในปัจจุบันเขียนเรียงความไม่ได้คงเป็นเพราะไม่มีความรู้ที่จะเขียน และ
บางคนมีความรู้มาก แต่ไม่สามารถเขียนให้คนอื่นเข้าใจได้ เพราะขาดการฝึกฝน ขาด
ความชำนาญ การเขียนเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญคล่องแคล่ว

ศูนย์วิทยุวิทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๐}สุจิต เพ็ชรขอม, "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมต้น," คู่มือครูวิชาภาษาไทย
(คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒) หน้า ๑๒๐ - ๑๒๑ .

^{๑๑}ครูเกา (นามแฝง), "สำหรับผู้ที่คิดไม่ออกว่าจะสอนเรียงความอย่างไร,"
วิทยากร (ปีที่ ๖๕ สิงหาคม, ๒๕๐๓), หน้า ๓ - ๑๐ .

การที่ครูจะแก้ไขช่วยเหลือนักเรียนใดถูกทางนั้น จะต้องทราบสาเหตุก่อน หากนักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้เพราะไม่มีความรู้ อาจช่วยได้โดยให้เขียนเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ เขียนเล่าเรื่องที่เขaprะทับใจ และวิธีหาความรู้ให้แก่นักเรียนว่า วิธีหาความรู้ นั้นทำไ้หลายวิธี เช่น อ่านหนังสือ ฟังบรรยาย ดูโทรทัศน์ ถามครู เป็นต้น นักเรียนบางคนรู้สึกท้อถอยต่อการเขียน เพราะเหตุที่ถูกติทุกครั้งที่เขียน ครูภาษาไทยที่ดีควรเป็นคนอกทนและมีใจกว้างที่จะไม่ทำให้นักเรียนเสียกำลังใจ ครูควรรู้จักทั้บทเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด การฝึกให้นักเรียนเขียนเรียงความได้นั้นทำไ้หลายอย่าง เช่น เล่าเรื่องให้ฟังแต่ไม่จบ เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดแต่งต่อ ให้ฝึกเขียนเรียงความโดยขยายประโยคเล็กให้เป็นประโยคใหญ่ ขยายประโยคใหญ่ให้เป็นเรื่องราว เมื่อนักเรียนเกิดความชำนาญแล้วจึงให้นักเรียนให้เขียนเรียงความที่ถูกแบบแผน ควบคู่การแนะนำวิธีเขียน นั้ตัวอย่างเรียงความที่ดีมาให้อ่านและวิจารณ์ นักเรียนกลุ่มใดที่อ่อนมากต้องได้รับการฝึกฝนมากเป็นพิเศษ

เกทหลง พานิช^{๑๒} แนะนำวิธีการเขียนเรียงความไว้ว่า การสอนเขียนนั้น ครูควรทำเนื่งอยู่เสมอว่า นักเรียนไม่จำเป็นต้องเขียนเรียงความเหมือนกันหรือเรื่องเดียวกันทั้งชั้น เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนหาความรู้หลาย ๆ วิธี เช่น การอ่านหนังสือ ฟังบรรยาย ฟังปาฐกถา ฟังอภิปราย ฟังวิทยุ หรือครูอาจให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องที่นักเรียนรู้สึกประทับใจ ทั้งนี้ครูควรเน้นให้นักเรียนเขียนหนังสือให้ถูกต้องตามความนิยมและส่งเสริมให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเขียนอยู่เสมอ โดยทั้บทเรียนที่น่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดและรู้จักแสดงออก เป็นภาษาเขียนที่ดี

^{๑๒} เกทหลง พานิช, "จะสอนเรียงความอย่างไร," จุลสารภาษาไทย เล่มที่ ๖ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๔), หน้า ๘๓ - ๘๘ .

๕ รัตน์ ศรีไพรวรรณ^{๑๓} ไต่ถลาเข้าถึงหลักและวิธีการสอนเขียนเรียงความ สรุปลงไว้ การสอนเขียนควรส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดจินตนาการอย่างเป็นอิสระ ไม่ควรฝึกโดยการให้เด็กจำเนื้อเรื่องที่ครูเล่าให้ฟังมาเขียนเพียงอย่างเดียว และควรให้เขียนทั้งจากเรื่องที่ครูกำหนดให้และเรื่องที่นักเรียนคิดเองด้วย ครูควรฝึกให้นักเรียนเรียงความด้วยการพูดด้วย ครูไม่ควรตำหนิเด็กจนเสียกำลังใจ การสอนเขียนเรียงความอาจทำได้หลายวิธี เช่น ให้เขียนจากประสบการณ์ เขียนเล่าเรื่อง เขียนบรรยายภาพ เขียนต่อเรื่องที่มีอยู่แล้วให้จบ เขียนโดยแต่งประโยคด้วยคำที่กำหนดให้ เป็นต้น

เกอร์เรย์^{๑๔} (Gurray) กล่าวว่า การเลือกหัวข้อเรื่องในการสอนเรียงความนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเขียนเรียงความได้ถูกต้อง ผู้เรียนจำเป็นต้องเลือกเรื่องราวที่เป็นประสบการณ์ตรงของผู้เรียนเอง หัวข้อเรื่องที่ครูเลือกมาให้ให้นักเรียนเขียน ควรจะมีลักษณะเฉพาะเป็นนามธรรมและสมจริง

^{๑๓} รัตน์ ศรีไพรวรรณ, "เสนอแนะหลักและวิธีการสอนเรียงความ," เอกสารประกอบการบรรยาย, ๕ หน้า (อัครสัณหา)

^{๑๔} P.Gurray, Teaching English as a Foreign Language (London : Longmans Green and Co., 1955), p.139 .

ยงค์ อิงคเวทย์^{๑๕} กล่าวถึงเรื่องการกำหนดชื่อเรื่อง เรียงความไทยไว้ว่า การกำหนดชื่อเรียงความให้เหมาะสม มีความสำคัญต่อการสอนเรียงความของครูอย่างมาก เพราะหากครูกำหนดชื่อเรื่องเป็นทำนองเร้าใจ จะช่วยให้เด็กเขียนเรียงความได้ดี แต่หากครูกำหนดชื่อเรื่องไม่เป็นที่สนใจ หรือไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียน หรือห่างไกลกับวุฒิภาวะของนักเรียน เด็กจะรู้สึกลำบาก และรู้สึกท้อแท้ไม่อยากเขียนก็ได้ ชื่อเรียงความที่ดี ควรมีความหมาย กระชับรัดกุมและชัดเจน ไม่แคบ หรือกว้าง หรือคลุมเครือเกินไป ถ้าครูให้ชื่อเรื่องที่มีความหมายแคบเกินไป จะทำให้เด็กเขียนอะไรไม่ได้มาก ตามที่เด็กอยากแสดงออก และอาจไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดที่เด็กจะเขียนก็ได้ ดังนั้น ข้อควรคำนึงในการกำหนดชื่อเรื่องก็คือ ให้ชื่อเรื่องสัมพันธ์กับบทเรียน เหตุการณ์ และอยู่ในความสนใจของเด็ก หรืออาจให้ต่อเนื่องจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น หลังจากกลับจากตลาด คุณสวนสัตว์ คุณาพยนตร์ หากครูกำหนดชื่อเรื่องเอง ควรใช้ชื่อเรื่องมีความหมายกระชับรัดกุม หลีกเลี่ยงชื่อเรื่องที่คลุมเครือ และควรมีให้เลือกสัก ๓ - ๔ เรื่อง เพื่อให้เด็กเลือกได้ตามความถนัด และความสนใจ

ประเทิน มหาพันธ์^{๑๖} ให้หลักสำคัญในการสอนเรียงความ สรุปได้ว่าหัวใจของการสอนภาษาอยู่ที่การให้เด็กมีกิจกรรมทางภาษาโดยใช้ประสบการณ์ตรง ในโอกาสที่เด็กแสดงออก ครูควรให้อิสระแก่เด็กพอสมควร การสอนภาษาเป็นการ

^{๑๕}ยงค์ อิงคเวทย์, "การกำหนดชื่อเรื่องแต่งความ," เอกสารประกอบการบรรยาย, ๕ หน้า (อัคราเนา).

^{๑๖}ประเทิน มหาพันธ์, "การสอนเรียงความแบบหนึ่ง," ประชาศึกษา, ๑๖ (มกราคม, ๒๕๐๘), หน้า ๓๖-๓๗.

ฝึกทักษะที่ต้องใช้เวลา จึงไม่ควรเร่งรัดให้เด็กต้องรู้อะไรในเวลาจำกัด ครูควรเข้าใจเด็ก ไม่ตีเคียน หรือทำโทษ เกรงครัดจนเกินไป จะทำให้เด็กเบื่อหน่าย อับอาย ไม่กล้าแสดงออก นอกจากนี้ ในการสอนครูยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ และต้องช่วยปรับปรุงแก้ไขในค่านที่เด็กยังคงขอยอยู่ โดยพยายามแก้ไขขอบกพร่องของเด็กในทุกโอกาสที่จะกระทำไค การเขียนแบบสร้างสรรค์ เช่น การแต่งเรื่อง แต่งโคลง กลอน ควรจัดให้มีขึ้นในบางโอกาส เพื่อให้เด็กที่มีความถนัดในด้านนั้น ๆ ไคแสดงออกอย่างกว้างขวางขึ้น

การสอนเขียนนั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเขียนเพื่อ การติดต่อสื่อความหมายถ่ายทอดความรู้ความคิดของตนเอง ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงกันแล้ว ยังมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนรู้จักการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Creation Writing) อีกด้วย โดยให้เขียนสามารถแสดงความรู้สึกอารมณ์ และความคิดได้อย่างเป็นอิสระ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creation Thinking) งานเขียนออกมาในรูปของศิลปะ ทำความพึงพอใจให้แก่ผู้อ่านไค

เอเทล, แฮตเชตต์ และฮิวส์^{๑๗} (Ethel, Hatchett and Hughe) กล่าวว่า การสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง การแสดงออกของบุคคลด้วยคำพูด การแสดงออกของบุคคล ถือเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ โดยทำตัวให้เข้ากับประสบการณ์ที่ตนคุ้นเคย ประสบการณ์ที่ตนคุ้นเคย ประสบการณ์ทั้งในและนอก

^{๑๗}Ethel L, Hatchett and Donald H. Hughes, Teaching Language Arts in Elementary School: A Functional Creative Approach (New York: The Ronald Press Company, 1956) pp.8 - 9 .

โรงเรียน มีความสำคัญต่อเด็กทั้งสิ้น เด็กจะมีโอกาสเรียนการสร้างสรรค์จาก ประสบการณ์ทางภาษา และครูจะต้องวางแผนจัดหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่เด็ก จนเป็นที่พอใจ เมื่อเด็กเขียนนิทาน หรือเรื่องราวที่แตกต่างไปจากสิ่งที่เขาเคยเขียน มาก่อน นั่นคือประสบการณ์แบบสร้างสรรค์ของเด็กนั่นเอง ประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการสร้างสรรค์ทางภาษา ถึงแม้ว่าคุณภาพของการ เขียนแบบสร้างสรรค์จะไยล่นอย แต่ก็ไม่ถึงว่าเป็นปัญหา เพราะวาเด็กได้ใช้ ความพยายามอยู่แล้ว และเมื่อเด็กได้เริ่มตนเขียนแบบสร้างสรรค์ได้แล้ว คุณภาพ จะตามมาภายหลัง ครูควรช่วยเหลือปรับปรุงคุณภาพการแสดงออกแบบสร้างสรรค์ ของเด็กตามความสนใจและความเข้าใจ พัฒนาการแบบนี้เป็นความมุ่งหมายที่มี คุณค่ามาก ครูต้องพยายาม เรา หรือส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในการเรียน การสร้างสรรค์ทางภาษาให้มากขึ้น

๕ ม.ล. คุย ชุมสาย^{๑๘} ให้คำจำกัดความของ "Creative Thinking" ว่า "ความคิดสร้างสรรค์" แทนคำ "สรรค์สร้าง" หรือ สร้างสรรค์ โดยให้ เหตุผลว่า คำว่า "สรรค์สร้าง" นี้ หมายถึง การคัดเลือกเอาความคิดต่างๆ ในรูปของจินตภาพ (image) มาสร้างขึ้นใหม่กระสวน (pattern) หรือรูปแบบขึ้นใหม่ การคัดเลือกนั้น คือ การคิด ดังนั้น การคัดเลือกเอาความคิด บางประการมาสร้างเป็นกระสวนหนึ่งกระสวนใดขึ้นใหม่ จึงเป็นการเลือกสร้าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๘} คุย ชุมสาย, ม.ล., วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา
(กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , ๒๕๑๖) หน้า ๕๗-๗๑.

ม.ล. คุย ชุมสาย กล่าวว่า บทประพันธ์เชิงศิลปะ เป็นบทประพันธ์ที่เกิดจากจินตนาการ หรือ จินตนาการขยาย จินตนาการที่เหมาะสมสำหรับสร้างเป็นบทประพันธ์ ควรจะเป็นจินตนาการสร้างสรรค์ การสร้างบทประพันธ์เรื่องหนึ่ง นอกจากจะใช้ ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้เขียนแล้ว ก็ยังต้องใช้จินตนาการของผู้เขียน เขาช่วยเป็นอย่างมาก

๕ โลบแมน, ไรอัน และสไควร์^{๑๘} (Roban, Ryan and Squire) กล่าวถึงความหมายของ คำว่า จินตนาการ (imagination) สรุปได้ดังนี้ จินตนาการ เป็นลักษณะการคิดอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง และมักเป็นที่เข้าใจสับสนว่า เป็นเรื่องของความเพ้อฝันเหลือเชื่อเกินความจริง จินตนาการ เป็นการกระทำของจิตใจ (mental activity) ที่ทำให้มองเห็นภาพ เกิดความรู้สึกนึกคิด ความจำ ความระลึกได้ และเกิดความรู้สึกลึกซึ้งภายใน จิตใจ ผู้สร้างจินตนาการ จะนำภาพที่ตนมองเห็นและความรู้สึกที่ลึกซึ้งเหล่านั้นมารวบรวมให้เป็นความคิดใหม่ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะที่น่าพิงพอใจ และมีคุณค่า

รูสเซนีย์ นาคทรพ^{๒๐} กล่าวถึง การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ว่า สิ่งที่อยู่ในข่ายที่เรียกว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์ มีทั้งประเภทย่อแก้วและรอยกรอง การเขียนแบบสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความคิด

^{๑๘} Walter Loban, Margaret Ryan, James R. Squire, Teaching Language and Literature (New York, Harcourt, Brace & World, Inc., 1961) p. 118.

^{๒๐} รูสเซนีย์ นาคทรพ, เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องการเขียนแบบสร้างสรรค์ในการอบรมครูภาษาไทย ของโครงการ ค.ม.ภ. ณ เขตการศึกษา ๑ นครปฐม ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๘, ๘ หน้า (อัครสำเนา).

ความปรารถนาที่จะเขียน ทักษะในการเขียน ประสบการณ์ความรู้ ความจรรโลงใจและอารมณ์ รวมทั้งรูปแบบของงานเขียนด้วย การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ในชั้นมัธยมศึกษา จะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ครูผู้สอน นักเรียน และวิธีสอน ครูสอนจะต้องรักการเขียน หมั่นฝึกฝนตนเองและเสาะหาความรู้อยู่เสมอ ทั้งต่อครูจุกเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีกำลังใจที่จะเขียนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น ครูควรเป็นผู้มีใจเบิกบานเห็นความสวยงามของธรรมชาติ ไม่ทอดถอนใจ และต้องคอยปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับนักเรียนครูอาจช่วยให้นักเรียนรักการเขียนได้โดยให้เริ่มจากสิ่งที่นักเรียนสนใจ ใจลอยคำสำนวน ความคิดของตนเอง ผลิตภัณฑ์งานของตนออกมา แล้วรู้จักแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง ครูควรช่วยเผยแพร่ผลงานของเด็ก เพื่อให้เด็กภูมิใจ ในด้านวิธีสอนตอนเริ่มต้น อาจหัดเขียนด้วยการเลียนแบบจากตัวอย่างดี ๆ แล้ว จึงลองคิดด้วยตนเอง ครูควรช่วยส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างอิสระ รู้จักขยายทัศนะของตนให้กว้างขวางลึกซึ้ง และเมื่อครูเห็นว่า เด็กขาดประสบการณ์ในเรื่องใด ก็พยายามจัดให้เด็กมีประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้น ๆ

สมิธ^{๒๑} (Smith) ให้จุดมุ่งหมายในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า

๑. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด และความรู้สึกเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ใคร่พบเห็นมา

^{๒๑}
Jame A Smith, "Creative Writing," Creative Teaching of Language arts in The Elementary School, (Boston: Allyn and Bacon, 1973) pp. 161 - 162 .

๒. เพื่อเป็นการเตรียมตัวเด็ก ผู้มีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์
๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความซาบซึ้งและสนใจใน สุนทรียภาพ ของวรรณกรรมที่ดี
๔. เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการและมีความสามารถในการใช้ภาษา

แนวทางที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ คือ ส่งเสริมให้เขียนอัตชีวประวัติ, เขียนอนุทิน, เขียนโคลงกลอน, และนิทานเกี่ยวกับประสบการณ์ การของเด็ก, เขียนเรื่องขบขัน, แต่งนิทานเรื่องยาว, เขียนจดหมายถึงเพื่อน, แต่งโคลงอวยพรวันเกิด หรือวันแม่, เขียนข้อความเพื่อพูดออกกระจายเสียง เป็นต้น

โจนาธาน บอมบาช^{๒๒} (Jonathan Baumbach)

กล่าวถึงการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า สิ่งที่ดีควรเริ่มต้นเป็นอันดับแรก คือ ช่วยให้นักเรียนรู้จักแนวทางการเขียนที่เป็นของตนเอง ครูควรแก้ไข และให้ความช่วยเหลือ นักเรียนใหม่เอกลักษณ์ที่เป็นของตน การตรวจงานเขียนของนักเรียนไม่ควรจะให้เป็นคะแนน เพราะนักเรียนจะให้ความสำคัญกับคะแนนมากเกินไป โดยไม่สนใจว่าตนจะเขียนได้ตามแนวของตนหรือไม่

---

^{๒๒} Jonathan Baumboach, Writers as Teachers Teachers as Writers, (New York: Holt Rineheart and Winston, 1970), pp. 1 - 4 .

18
20
102
140

๕ ฮาโรลด์ จี. เชเน^{๒๓} (Harold G. Shane) ใ้ขอสรุป

เกี่ยวกับการสอนเขียนว่า ประสบการณ์จากการฟัง และการเขียนจะช่วยส่งเสริม
จินตนาการของเด็ก การให้เด็กได้มีโอกาส กลัซซิกกับวรรณคดีต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริม
การเขียนไต่กว้างขวางขึ้น ครูควรมีบทบาทในการช่วยส่งเสริมการสังเกต การสร้าง
เรื่อง และการเขียนที่ชัดเจนเป็นรายบุคคล ควบคู่การช่วยแสดงความคิดเห็น และ
ชมเชยส่วนที่ดี ประสบการณ์ที่ได้จากการอภิปรายร่วมกัน จะช่วยพัฒนาทักษะในการ
เขียนไต่มากกว่า การให้เขียนแต่เพียงอย่างเดียว

ดังที่กล่าวแล้วว่า การสร้างสรรค์งานเขียน เป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่ง
ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ และความพึงพอใจได้ แต่นักเรียนที่เรียนการเขียน
ทุกคนมีความสามารถไม่เท่ากัน แม้อุสอนจะเป็นคน ๆ เดียวกันอย่างไรก็ตาม
ความสามารถในการเขียนของคนแต่ละคนนั้น นอกจากจะอาศัยสิ่งที่เรียกว่า
"พรสวรรค์" แล้ว ยังสามารถปรับปรุงแก้ไข ให้มีพัฒนาการดียิ่งขึ้นได้หากผู้นั้น
มีความพยายาม และสนใจจริง เพราะแต่ละคนย่อมมีแนวความคิด ซึ่งเป็นต้นทุน
สำคัญในการเขียน แต่มีปัญหาคือ จะแสดงแนวความคิดนั้นออกมาด้วยวิธีใดจึงจะ
ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ และมีจินตนาการตรงกับที่ผู้เขียนต้องการอีกประการหนึ่ง การ
ที่จะสร้างสรรค์งานเขียนขึ้นมาได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ
แรงบันดาลใจ

---

^{๒๓} Harold G. Shane, Research Helps in Teaching the Language Arts. (Washington: A Department of The National Education Association, 1955), p. 35.

X คุณัญจวน อินทรกำแหง^{๒๔} กล่าวถึง มูลเหตุที่มุ่งใจในการเขียน
 ของนักเขียนว่า นักเขียนเกิดความบันดาลใจที่จะเขียน เพื่อต้องการเสนอ
 ความจริงของชีวิตที่มนุษย์พึงรู้ พึงสังวร ต้องการเสนอจินตภาพ อันบรรเจิด
 เพื่อให้ผู้อ่านได้หลุดพ้นจากความเครียดของชีวิตชั่วขณะ และอย่างไรก็ตามนักเขียน
 ก็มีควรละเลยทศศิลปะการเขียน และจะต้องมีความจริงใจต่อผู้อ่าน

สิทธา พินิจภูวคัล^{๒๕} ได้กล่าวถึงการสอนเขียนเรื่องสั้น สรุปได้ดังนี้:-
 การเขียนเรื่องสั้นเป็นศิลปะ การสอนก็เป็นศิลปะ ครูที่สอนการเขียนเรื่องสั้น
 จึงต้องมีคุณสมบัติพิเศษ คือมีทั้งศิลปะในการเขียน และมีศิลปะในการสอน แต่
 อยากรู้ก็ตาม หลักสูตรก็มีไคมุ่งหวังจะให้เด็กเขียนเรื่องสั้นได้เหมือนนักประพันธ์
 ที่แท้จริง เพียงแต่ต้องการฝึกให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ แล้วนำความคิดนั้นมา
 เปิดเผย แสดงออกในวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นเท่านั้นเอง แต่ก่อนจะฝึกเช่นนั้น
 ได้ ก็ต้องมีความรู้ให้ถูกต้องแต่เสียก่อน เริ่มแรกครูอาจจะช่วยให้เด็กคุ้นกับ
 ลักษณะของเรื่องสั้น รู้จักปัญหาของการเขียน ศึกษาตัวอย่าง และลองฝึกเขียน
 ตามแบบอย่างไปก่อนโดยอิสระแบบอย่างที่ไม่ควรตีความ และไกลจากความ
 ความคิด สติปัญญาของเด็กจนเกินไป เพราะจะทำให้เด็กท้อถอยเบื่อหน่าย การสอน
 เขียนเรื่องสั้น จึงควรฝึกให้นักเรียน รู้จักสร้างตัวละครให้มีชีวิตชีวา สมจริง

^{๒๔} ัญจวน อินทรกำแหง, "ทำไมจึงต้องมีช่องว่างระหว่างนักเขียน
 กับนักวิจารณ์," ปากไกลฉบับวรรณกรรมวิพากษ์ (กรุงเทพฯ: สมาคมนักเขียนแห่ง
 ประเทศไทย, ๒๕๑๘) หน้า ๑๓๒.

^{๒๕} สิทธา พินิจภูวคัล, คร. "การสอนการเขียนเรื่องสั้น" วารสาร
 วิสาห์ศึกษา (ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๓) หน้า ๑๕-๕๓.

สมบทบาท บทสนทนาสอดคล้องกับอารมณ์ เหตุการณ์ และฐานะของผู้พูด หักหา
โครงเรื่อง จากเหตุการณ์ที่นักเรียนประสบ จากความรู้สึกจริง ๆ ที่นักเรียนเคย
มี ฝึกการใช้ถ้อยคำอย่างประหยัด ฝึกใช้ถ้อยคำประเภทบรรยายความคิด อารมณ์
รูปร่าง ฝึกขีดเส้น ทดแต่ง ใ้ทำงานของผู้เขียนสวยงาม มีเทคนิค สมเหตุสมผล
สมจริง มีรสชาติ และมีชีวิตชีวา

เจือ สตะเวทิน^{๒๖} กล่าวถึงหลักในการเขียนเรื่องสั้น สรุปได้ดังนี้
องค์ประกอบของเรื่องสั้น ประกอบด้วย โครงเรื่อง, ตัวละคร, ฉาก, บทสนทนา
โครงเรื่องควร มีความสับสน มีปัญหาให้แก ผู้เป็นปมสลับซับซ้อน เพื่อชวนให้ติดตาม
ผู้เขียนเรื่องสั้น ต้องสร้างตัวละครให้ผู้อ่านเห็นเสมือนบุคคลเดินออกมาจากหนังสือ
เห็นรูปโฉม อชยาศัย ความประพฤติ ทาทาง กริยาวาจา และหลังฉากต่าง ๆ เทา
ที่เกี่ยวกับเรื่อง ส่วนฉากนั้นก็คือ สถานที่ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนบรรยากาศต่าง ๆ
ในเรื่อง ประการสุดท้ายคือ บทสนทนา ควรใช้หลักประหยัดถ้อยคำ ไม่พูดนอกเรื่อง
และต้องวางเป็นไปตามธรรมชาติ และเหมาะสมกับตัวละคร

การทำแบบฝึกหัด เป็นสิ่งที่จำเป็นในการสอนเขียน เพราะการฝึกฝนบ่อย ๆ
และหลาย ๆ ครั้ง ย่อมทำให้เกิดความแคลงคล่อง ได้มีผู้เสนอแนะแบบฝึกหัด สำหรับ
การสอนเขียนไว้ดังนี้

^{๒๖} เจือ สตะเวทิน, ศิลปะการประพันธ์ (พระนคร : อักษรเจริญทัศน์,
๒๕๑๐) หน้า ๔๘ - ๕๓ .

ปรีชา นุ่มสุข^{๒๓} ได้เรียบเรียงแบบฝึกหัดการเขียนเรียงความ เรียงลำดับดังนี้

๑. เริ่มจากการให้หลัก การใช้คำ ความหมายของคำ การใช้การเชื่อมประโยค โดยอธิบายความเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้ทำแบบฝึกหัดด้วยวิธีการ เปลี่ยนแปรองศาใช้คำที่ผิดลงในที่ว่างที่เว้นไว้ให้ทำประโยค

๒. อธิบายการเขียนอนุเลข ให้อนุเลขตัวอย่าง ให้นักเรียนฝึกเขียนโดยอาศัย อนุเลขตัวอย่าง

๓. ให้ตัวอย่างการเขียนเรียงความที่ตีไว้ในภาคผนวก

ดิคสตรา^{๒๔} (Dykstra) เสนอแนะแบบฝึกหัดในการเขียน โดยใช้แบบ (Model) โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ คือ

๑. ลอกแบบ (copy the model)

๒. ฝึกให้นักเรียนเขียนเรียงความตามแบบโดยใช้เทคนิค ๓ ชนิด คือ

๒.๑ ถามคำถาม หลังลอกแบบแล้ว ครูตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบเป็นประโยคต่าง ๆ ที่เรียงกันเป็นเรียงความเรื่องเดิม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรียงความได้โดยไม่ต้องดูแบบ และมีที่ผิดน้อยที่สุด

^{๒๓}ปรีชา นุ่มสุข, แบบฝึกหัดการใช้ภาษาไทย การเขียนเรียงความ, (โครงการผลิตตำราเรียน วิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาไทย วิทยาลัยครู-นครศรีธรรมราช, ๒๕๑๘).

^{๒๔}Gerald Dykstra, "Eliciting Language Practice in Writing," English Teaching Forum, XIX (October, 1964) pp 23-26.

๒.๒ ให้เติมคำในช่องว่าง นำเรียงความตัวอย่างมาทำใหม่ช่องว่าง ซึ่งอาจจะต้องการคำ ๆ เดียวเติมเช่น คำนาม คำกริยา คำไวยากรณ์ หรือ วลีอนุประโยค หรือประโยคตามลำดับ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จนในที่สุดอาจให้แต่เพียงชื่อเรื่องเท่านั้น

๒.๓ กำหนดคำมาให้แทนที่ในการเรียงความ ตัวอย่างเช่น ให้เปลี่ยนแปลงประธาน สรรพนาม หรือศัพท์บางคำ ตามความเหมาะสม ต่อจากนั้นอาจจะให้เปลี่ยน เวลา สถานที่ หรือสภาพการณ์ และหัวข้อเรื่องในที่สุด

แดคคาเนย์^{๒๘} (Daccanay) แนะนำ แบบฝึกหัด ทักษะการเขียนประโยค และอนุเจต ดังนี้

๑. แบบไหลลอก (Copy exercise)
๒. แบบให้นักเรียนเลือกคำ จากที่กำหนดให้มาเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม
๓. แบบจับคู่ โดยจับคู่ ข้อความ ๒ ข้อความให้เรียงต่อกันเป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน
๔. แบบเติมข้อความให้สมบูรณ์
๕. แบบฝึก แบบสร้าง คือ ให้ประโยคมาแล้ว ให้นำคำในวงเล็บท้ายประโยคมาใส่ลงในตำแหน่งที่ถูกต้องในประโยคเดิม

---

^{๒๘} Fe R. Daccanay, Techniques and Procedures in Second Language Teaching (Quezon City: Phoenix Publishing House, 1963), pp. 306 - 385 .

๖. เขียนตามคำบอก

๗. ถาม-ตอบ คำถาม

๘. ให้อ่าง ประโยค จากคำที่กำหนดให้ หรือสร้างประโยค จากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้

๙. ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการเขียน อนุเจต เช่น เรียงลำดับเหตุการณ์ในอนุเจต แยกอนุเจต และขยายประโยคให้ เป็น อนุเจต

๑๐. ให้เขียนเรียงความแบบเสรี เช่น ให้อ่างประสบการณ์ของตน ให้อ่างบรรยายภาพ ให้อ่างบทความ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ แล้วนำมาอภิปราย เพื่อเป็นแนวทาง ในการเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

แฟรงค์ เชปเลน^{๓๐} (Frank Chaplen) ได้เสนอเทคนิคการสอนเขียนอนุเจต พร้อมทั้งให้อ่างฝึกหัดในการเขียน โดยแบ่งการดำเนินการสอนออกเป็น ๒ ตอน คือ

๑. ศึกษาลักษณะที่จำเป็นในการเขียนอนุเจตที่ดี โดยมีการอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ แล้วให้อ่างทำแบบฝึกหัด เช่น

๑.๑ ให้อ่างใจความสำคัญของอนุเจตที่กำหนดให้ เมื่อพบแล้ว ให้อ่างพิจารณาประโยคต่าง ๆ ที่มาขยายในความสำคัญนั้น ๆ สัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญ ก็ให้อ่างประโยคนั้นออกมา

๑.๒ ให้อ่างประโยคที่มีใจความสำคัญ (Topic sentence) แล้วขีดเส้นใต้

^{๓๐} Frank Chaplen, Paragraph Writing, (London: Oxford University Press, 1970).

๑.๓ ให้ตัดสินว่า ประโยคที่มีใจความสำคัญ ประโยคใดที่ชัดเจน และสะดวกในการเขียนอนุเจตเกี่ยวกับเรื่องนั้น

๑.๔ ใ้หาประโยคที่มาสันนิษฐาน ประโยคที่มีใจความสำคัญ ประโยคแรก และประโยครอง

๑.๕ ให้เขียนโครงเรื่อง ของอนุเจตที่ให้อ่าน

๒. ให้นักเรียนเขียนอนุเจต ชงแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

๒.๑ อนุเจตตัวอย่าง มีไว้ให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษา วิธีการเขียน และไหมเนื้อเรื่องที่เขียน

๒.๒ โครงสร้างไวยากรณ์ และการใช้ มีคำอธิบาย และแบบฝึกหัดให้เฉพาะเรื่อง

๒.๓ คำสั่งที่ชัดเจนให้เขียน โดยมีคำถามแนะไว้

ฟินอคเชียโร^{๓๑} (Finocchiaro) ได้เสนอแบบฝึกหัดชนิดต่าง ในการฝึกทักษะ การเขียนไว้ดังนี้

๑. เชื่อมประโยคต่าง ๆ โดยใช้คำเชื่อม

๒. เปลี่ยนแปลงประโยค เช่น จากประโยคบอกว่าเป็นประโยคคำถาม

๓. แดงประโยคต่อให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ แล้วขยายความต่อเป็น

อนุเจต

๔. เขียนอนุเจตเล่าเรื่อง จากบทสนทนา หรือเขียนบทสนทนา จากอนุเจตที่เล่าเรื่อง

^{๓๑}Finocchiaro, Mary, English as a Second Language : From Theory to Practice (New York: Simon and Schuster, Inc., 1964), pp. 76 - 78 .

๕. ตรวจสอบที่ผิดในอนุเจตที่กำหนดให้
๖. เขียนคำอธิบาย หรือรายละเอียดต่อจากประโยคที่กำหนดให้
๗. ให้ออกความในอนุเจตตัวอย่าง
๘. ให้เขียนโครงร่าง (outline) ของอนุเจต

แรดฟอร์ด^{๓๒} (Radford) เสนอเทคนิคการสอนเรียงความ และการให้แบบฝึกหัด หลังการฝึกเขียน โดยใช้กระดานดำ (Blackboard Composition Technique) คำเน้นการสอนเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำ (Introduction)

๑.๑ ครูเลือกหัวข้อเรื่องที่เขียนให้สอดคล้องกับคำศัพท์และ โครงสร้างไวยากรณ์ที่นักเรียน เรียนรู้แล้ว

๑.๒ ครูแนะนำหัวข้อเรื่อง และเนื้อเรื่องที่ควรจะมี และอาจจะ ขอคำแนะนำจากนักเรียน โดยการถามคำถาม

ขั้นที่ ๒ ครูถามนักเรียนแต่ละคนเช่น "How shall we begin?" ให้นักเรียนตอบหลาย ๆ คน แล้วครูเลือกประโยคที่ดีที่สุด โดยบอกเหตุผลที่เลือก และเหตุผลที่ไม่เลือกประโยคอื่น ๆ แล้วเขียนประโยคที่เลือกบนกระดานดำ และ ตั้งคำถามตอนต่อ ๆ ไป เช่นนี้ไปจนจบเรื่อง

ขั้นที่ ๓ ครูอ่านอนุเจต บนกระดาน ๑-๒ ครั้ง ให้นักเรียน ๒-๓ คน อ่าน และให้นักเรียนเขียนอนุเจต ที่คล้ายกับอนุเจตบนกระดานดำ ซึ่งอาจให้ทำ

^{๓๒}W.L. Radford, "The Blackboard Composition" English Language Teaching, XXIV (October, 1969), pp.49-54.

ในชั่วโมง หรือทำเป็นการบ้านก็ได้

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว การเตรียมตัวนักเรียนก่อนเขียน นับเป็น
สิ่งสำคัญและมีส่วนช่วยให้การสอนเขียนได้นลดี

เกอร์เรย์^{๓๓} (Gurray) ได้เสนอแนะวิธีเตรียมนักเรียน
ในการเขียน ซึ่งอาจใช้ได้หลายวิธี คือ

๑. ตามคำถามปากเปล่า วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น
และทำให้ไครายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องมากขึ้น

๒. ใช้รูปภาพ มีประโยชน์ใช้ในการเขียนอนุเจตสั้น ๆ และการเขียน
เป็นเรื่อง ควรใช้รูปภาพควบคู่ไปกับการตามคำถาม และอาจมีคำ หรือวลี
ไว้นกกระดาน ถ้าจำเป็น

๓. อ่านข้อความให้ฟัง ข้อความต่าง ๆ นี้ อาจคัดลอกมาจากบทความ
ที่น่าสนใจ นิยายสาร หรือหนังสือต่าง ๆ ก็ได้ หลังจากอ่านให้ฟังแล้ว ครูถาม
คำถาม เพื่อทดสอบความเข้าใจเรื่องราวของนักเรียน

๔. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่าง ๆ ในใจ สิ่งที่อ่าน อาจจะได้อมาจาก
แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ หรือหนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุด หลังจากนั้นควร
มีการอภิปรายกันในห้องก่อนให้เขียน

สิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้อีกประการหนึ่ง คือ การใช้
อุปกรณ์ การสอน ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิด
และจินตนาการได้อีกยิ่งขึ้น

สตีวิก^{๓๕} (Stevick)) แนะนำถึง โสตทัศนูปกรณ์ ที่ควรใช้ ประกอบการสอนเขียนไคดงนี้ คือ

๑. แผนภาพผ่าสำลี (The flamel graph) หมายถึง รูปวาด รูปภาพ ต่าง ๆ ที่นำมาปะติดกับกระดาษ ผ่าสำลี เหมาะสำหรับการ อธิบายประโยค และการดำเนินเรื่อง

๒. เครื่องฉายภาพทึบแสง (The opaque projector) ; ใช้นาย ักหนังสือ รูปภาพไปยั้งผนังห้อง หรือ จอ ซึ่งอาจใช้ฉายแสดงผลงานของนักเรียน ได้

๓. ฟิล์มสตริป (The film strip) ; ใช้นายภาพเล็ก ๆ เรียง ตามลำดับเหตุการณ์

๔. เครื่องบันทึกเสียง (The tape recorder) ; ใช้อัดเสียง เฉพาะเรื่องประโยค หรือคำที่ต้องการให้นักเรียนฟัง

๕. ภาพยนตร์ (Motion Pictures)

การตรวจงานเขียน เป็นภาระที่น่าหนักใจ สำหรับผู้สอนเป็นอย่างมาก เพราะต้องเสียเวลาและความคิด ที่จะแก้ไขมากกว่าการตรวจงานในวิชาอื่น ๆ ผู้สอนควรให้นักเรียนฝึกหัดเขียน เรียงความ หรืออนุเจต และแก้ไขสัก ๒-๓ ครั้ง ก่อนจะนำมาส่ง โดยให้ทำเป็นนิสัย

---

^{๓๕} Earl W. Stevick, Helping Learn English: A Manual for Teachers of English as a Second Language, (New York Abingdon Press, 1963), pp. 74 - 78 .

แดคคาเนย์^{๓๕} (Daccanay) ให้คำแนะนำว่า ควรสนับสนุน ให้
ผู้เขียนตรวจแก้ไขงานเขียนของตนเองก่อนที่จะส่งให้ครูตรวจ ทั้งนี้ เพื่อฝึกให้
นักเรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบในการแก้ไข สิ่งที่คุณเขียน ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

๑. ก่อนส่งงานเขียน ครูให้นักเรียนตรวจและแก้ไขงานเขียนของตนเอง
แล้วครูเดินดู ซึ่งให้เห็นข้อผิดพลาดบางอย่างประการที่นักเรียนมองไม่เห็น ให้นักเรียน
แก้ไขใหญ่ๆก่อน

๒. ให้นักเรียนจดจำนวน ข้อผิดพลาดทั้งหมดไว้ตรงมุมล่างขวา และแก้ไข
ข้อผิดพลาดนั้น ๆ เอง เมื่อครูตรวจ ก็เปรียบเทียบจำนวนข้อผิดพลาดที่นักเรียน
ค้นพบกับจำนวน ข้อผิดพลาดจริงที่ครูนับได้

๓. ให้เพื่อนเป็นผู้นับจำนวน ข้อผิดพลาดแทนครู

ส่วนการตรวจงานเขียนของนักเรียน ทำได้หลายแบบเช่น

๑. ตรวจในห้องเรียน ในขณะที่นักเรียนเขียน โดยครูเดินดู แล้วเขียน
เครื่องหมาย แสดงให้นักเรียนรู้ว่า มีข้อผิดพลาดที่นักเรียนแก้ไข ถ้ากลับมามี
อีกครั้ง นักเรียนแก้ไขแล้ว ก็ลบเครื่องหมายนั้นออก วิธีนี้ช่วยให้เสียเวลาในการ
ตรวจน้อยลง

๒. ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อบอกว่า นักเรียนมีข้อผิดพลาดในเรื่องใด
เช่น S หมายถึงสะกดคำผิด P หมายถึงใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด W
หมายถึงผิดในเรื่องการเรียงลำดับคำ เป็นต้น

๓. ครูเขียนข้อความที่ถูกท้วงติงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตรวจงาน
ของตนเอง หรือแลกเปลี่ยนตรวจ โดยเปรียบเทียบกับข้อความที่ถูกท้วงติงบน

^{๓๕} Fe R. Daccanay, Op.cit.

กระดานดำ

อย่างไรก็ตาม การตรวจผลงานของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครู
 สุนีย์ สันธุเกษะ^{๒๖} ให้ความเห็นไว้ว่า ครูควรหมั่นพิจารณาผลงานของนักเรียน ซึ่ง
 จะเป็นข้อดี เกิดแก่ครูในประเด็นต่อไปนี้ คือ

๑. ได้ศึกษานักเรียน
๒. ได้เข้าใจในความคิดและความเข้าใจของนักเรียน
๓. ได้แนวทางในการแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป
๔. ไซ้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู

การแสดงออกควมการเขียนของนักเรียนยอมทำให้ครูได้เรียนรู้และรู้จักนักเรียน
 ของตนได้ดีขึ้น

อัลคอรน คินเคอร์ และชูเนอร์ท^{๒๗} ให้ความเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการ—
 เรียนของเด็กสรุปไว้ว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียน
 การสอนได้ผลดี ครูควรใช้เครื่องกระตุ้นหลาย ๆ อย่าง และจะต้องคำนึงถึงอิทธิพลของ
 สิ่งต่าง ๆ เช่น สิ่งแวดล้อม ครุฑครวัและการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของวัสดุการสอน วิธี
 การในการสร้างแรงจูงใจยอมเปลี่ยนแปลงไปตามวุฒิภาวะ ภูมิหลัง ความสนใจและความ

^{๒๖} สุนีย์ สันธุเกษะ, "วิธีสอนการใช้ภาษาและหลักภาษา" คำบรรยายวิชาการ—
 เบื้องวิธีสอนภาษาไทย (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗),
 หน้า ๖๑.

^{๒๗} Marvin D. Alcorn, James S. Kinder, Jim R. Schunert, Better
 Teaching in Secondary Schools (New York: Holt, Rinehart and Winston,
 Inc, 1964), pp. 171 - 173 .

ต้องการของเด็ก แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าแรงจูงใจภายนอก ครูที่ดีในอดีตใช้กลวิธีในการสร้างแรงจูงใจภายใน และในปัจจุบันก็ยังใช้วิธีการนั้นรวมทั้งการสร้างแรงจูงใจภายนอก โดยการให้รางวัลและการลงโทษ วิธีการจะเป็นแรงเสริมสร้างใหญ่เรียนไปสู่ความสำเร็จได้ สิ่งที่จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจในชั้นเรียน เช่น ให้เด็กรู้จักมุ่งหมายของการเรียน นักเรียนจะรู้สึกว่างานที่ตนทำนั้นเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้นักเรียนได้รู้ผลงานของตนว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด การประสบความสำเร็จในการทำงานจะเป็นแรงจูงใจที่ดีที่สุด ดังนั้น ครูที่ดีจึงควรหมั่นตรวจผลงานของนักเรียน ต้องให้เขาได้ทราบผลงานและความก้าวหน้าของเขาเสมอ

งานวิจัยเกี่ยวกับการเขียน

จันทร์นวล พรหมมาส^{๓๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกวิทยาศาสตร์และแผนกศิลปะ" มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองแผนกว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์มีทักษะในการใช้ภาษาดีกว่าแผนกศิลปะ ทั้งในด้านหลักไวยากรณ์ การสะกดตัว การวางรูปสระ วรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอนและขอบหน้การใช้เครื่องหมายวรรคตอนบางอย่างและสำนวนการเขียน ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทยและควรช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ขอให้สัมภาษณ์เป็นตัวอย่างการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และควรมีการปรับปรุงคำภาษาไทยให้ดีขึ้นด้วย

^{๓๖}จันทร์นวล พรหมมาส, "การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกวิทยาศาสตร์และแผนกศิลปะ" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑).

ระดม วิบูลย์ศรี^{๓๘} ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนความเรียงแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนทักษะการเขียนโดยใช้สัญลักษณ์และการสร้างแบบจำลองการสอน (teacher model) เรื่อง "การสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนความเรียง" นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๕๐ คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์สามารถเขียนความเรียงโดยใช้คำสัญลักษณ์ได้ และหลังจากที่ใช้แบบจำลองการสอนนี้แล้ว นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบเพิ่มขึ้น

พุทซ์^{๓๙} (Putz) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาวิธีสอนเรียงความสองแบบคือ วิธีสอนเรียงความแบบไม่มีคำแนะนำ (Non-Directive Method) จะทำให้ความสามารถในการเขียนเรียงความสูงขึ้นกว่าใช้วิธีสอนแบบเก่า (Traditional Method) คือครูเป็นผู้เลือกหัวเรื่อง กำหนดการสอนไปตามลำดับขั้นในแบบเรียนและตรวจงานเขียนของนักเรียนเองหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนชอบวิธีสอนแบบไม่มีคำแนะนำ (Non-Direction Method) มากกว่า

^{๓๘} ระดม วิบูลย์ศรี, "การสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนความเรียงแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔).

^{๓๙} Joan M. Putz, "The Effectiveness of Non - Directive Teaching as a Method of improving the Writing Ability of College Freshman" Research in Education, (6: July 1971), p.100 .

โทมัส แครโรลล์ จี^{๕๑} (Thomas Carroll Gee) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาว่าการวิจารณ์งานเขียนของนักเรียนโดยวิธีต่าง ๆ จะมีผลต่อปริมาณและคุณภาพ และทัศนคติที่มีต่อการเขียนหรือไม่ โดยทำการทดลองใช้วิธีวิจารณ์ ๓ แบบ คือ แบบชมเชย (praise) แบบวิจารณ์ขอบกพรอง (negative criticism) และแบบไม่เขียนคำวิจารณ์เลย (no-comment) กับนักเรียนระดับมัธยม จำนวน ๑๕๐ คน โดยแบ่งระดับความสามารถเป็น ๓ กลุ่มคือ เก่ง ปานกลางและอ่อน ผลการวิจัย พบว่า แบบของการวิจารณ์งานเขียนที่มีผลต่อปริมาณงานเขียนของนักเรียนและมีผลต่อนักเรียนกลุ่ม เก่งมากกว่ากลุ่มปานกลางและอ่อน และการวิจารณ์งานเขียนแบบชมเชย (praise) มีประสิทธิภาพในการสร้างทัศนคติที่ดี (positive attitude) ต่อการเขียนได้มากกว่าการวิจารณ์อีก ๒ วิธี

เอกสาร ตำรา คู่มือการสอนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน เขียนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ท่านไหนแนวคิด และขอเสนอแนะทั้งที่แตกต่างกันและคล้ายคลึงกัน หากผู้สอนได้อ่านเอาสิ่งที่ดีไปทดลองปฏิบัติ ก็อาจจะช่วยให้การสอนเขียนเป็นงานที่สนุกและมีไชงานที่แสนยากสำหรับผู้สอนอีกต่อไป

---

^{๕๑} Thomas Carroll Gee, "The Effect of Written Comment on Expository Composition, " Dissertation Abstracts International, (31: January 1971), 3412 - A .